

Dr Paweł Zamora

Przedmiot: Mikroekonomia.

Typ studiów: stacjonarne i niestacjonarne

Forma zajęć: wykład (30 godzin), ćwiczenia (30 godzin).

Zagadnienia do egzaminu.

I. Wprowadzenie do ekonomii i gospodarki.

1. Miejsce ekonomii w systemie wiedzy naukowej. Etymologia nazwy “ekonomia” i jej funkcje. Merkantylizm. Początki naukowej myśli ekonomicznej: fizjokraci, ekonomia klasyczna i jej twórcy. Współczesne kierunki w ekonomii. Przedmiot ekonomii. Mikroekonomia i makroekonomia. Ekonomia pozytywna i normatywna. Metodologiczne aspekty ekonomii; prawa ekonomiczne, cechy i charakter praw ekonomicznych. Modele i teorie ekonomiczne. Polityka gospodarcza i jej rodzaje (rola państwa w gospodarce)

2. Potrzeby jako motyw działalności gospodarczej; środki zaspokajania potrzeb - dobra i usługi oraz ich klasyfikacja. Czynniki produkcji (wytwórcze): praca, kapitał, ziemia, technologia i przedsiębiorczość, ich jakościowy i ilościowy aspekt. Determinanty określające jakość czynników wytwórczych (rozwój nauki, postęp techniczny, organizacyjny itp.). Ograniczoność zasobów i nieograniczoność potrzeb. Krzywa możliwości produkcyjnych (transformacji). Wybór jako rezultat ograniczoności. Koszt alternatywny. Skutki ograniczoności: konkurencja i jej rodzaje, własność, specjalizacja (jej rezultat: wymiana i pieniądz).

3. Uniwersalne problemy dla każdego społeczeństwa wynikające z ograniczoności (co i ile wytwarzać?, Jak wytwarzać? I dla kogo wytwarzać?). Pojęcie systemu gospodarczego, jego cechy. Rodzaje systemów gospodarczych (gospodarka naturalna, gospodarka rynkowa i nakazowo-rozdzielcza). Podmioty gospodarcze ich rodzaje. Ruch okrężny. Własność i jej rodzaje.

II. Mikroekonomia.

4. Mechanizm rynkowy. Rynek i jego ewolucja. Uczestnicy rynku. Rodzaje rynków. Mechanizm rynkowy jako proces. Prawo popytu: popyt i potrzeby ilość kupowana, tabela popytu i krzywa popytu. Czynniki wpływające na popyt, przesunięcie krzywej popytu, nachylenie krzywej popytu. Prawo podaży: podaż i ilość sprzedana, tabela podaży i krzywa podaży. Czynniki wpływające na podaż. Przesunięcie krzywej podaży, nachylenie krzywej. Prawo popytu i podaży: cena równowagi i ilość równowagi, proces dochodzenia do ceny i ilości równowagi w sytuacji niedoboru i nadwyżki, wpływ zmian w popycie i podaży na zmiany ceny i ilości równowagi. Ingerencja państwa w mechanizm rynkowy - ceny nie rynkowe: przyczyny interwencji, sposoby interwencji (ceny minimalne i maksymalne), skutki regulacji cen, obszary stosowania regulacji cen (rolnictwo, rynek mieszkaniowy i rynek pracy).

5. Reakcja uczestników rynku na zmiany cen i dochodów oraz innych czynników. Elastyczność jako miara reakcji uczestników rynku na zmiany zachodzące na rynku. Reakcja konsumentów (nabywców) na zmiany ceny danego dobra: cenowa elastyczność popytu, rodzaje elastyczności popytu (nieelastyczny, elastyczny, jednostkowo elastyczny, doskonale elastyczny i doskonale nie elastyczny), kształt krzywej popytu a elastyczność. Reakcja nabywców danego dobra na zmiany cen innych dóbr mieszana elastyczność cenowa w przypadku dóbr komplementarnych i substytucyjnych oraz dóbr niezależnych. Reakcja popytu na zmiany dochodu: dochodowa elastyczność popytu, klasyfikacja dóbr z punktu widzenia elastyczności dochodowej popytu (dobra niższego rzędu, dobra normalne i

wyższego rzędu), Prawo Engla. Reakcja producentów (sprzedawców) na zmiany ceny rynkowej dobra: elastyczność podaży. Znaczenie elastyczności dla praktyki gospodarczej i podejmowania decyzji.

6. Teoria zachowania gospodarstwa domowego (konsumenta). Gospodarstwo domowe i motywy jego zachowania (teoria użyteczności). Preferencje gospodarstwa domowego (krzywa obojętności i mapa krzywych obojętności). Ograniczenia gospodarstwa domowego: dochód i ceny dóbr. Model zachowania gospodarstwa domowego - linia budżetu. Przewidywanie zachowań gospodarstwa domowego pod wpływem: zmian w popycie (efekt względnych cen), zmian w dochodzie (efekt dochodowy), zmian cen (efekt substytucji i dochodowy).

7. Przedsiębiorstwo w gospodarce rynkowej (Teoria przedsiębiorstwa). Pojęcie przedsiębiorstwa, motywy jego działania oraz główne problemy, przed którymi stoi przedsiębiorstwo. Atrybuty firmy. Formy organizacyjne przedsiębiorstw. Aktywa i pasywa przedsiębiorstwa, bilans i rachunek wyników. Przychód, koszty i zysk przedsiębiorstwa. Księgowe i ekonomiczne spojrzenie na koszty i zysk przedsiębiorstwa: koszty księgowe, koszty alternatywne, ekonomiczne, zysk księgowy i zysk ekonomiczny.

8. Warunki maksymalizacji zysku. Ograniczenia w dążeniu do maksymalizacji zysków: ograniczenia rynkowe (po stronie nakładów i po stronie wytworzonego produktu), ograniczenia technologiczne (techniki pracochłonne i kapitałochłonne). Decyzje produkcyjne a problem czasu (okres krótki). Funkcja produkcji w okresie krótkim: czynniki stałe i zmienne, prawo malejącej produktywności. Produkt całkowity, przeciętny i krańcowy. Krzywe produktu całkowitego, przeciętnego i marginalnego. Funkcja kosztów w krótkim okresie: koszty stałe i zmienne. Koszty całkowite i koszty krańcowe. Przeciętny koszt całkowity, przeciętny koszt zmienny. Krzywa kosztów: całkowitych, zmiennych i stałych. Krzywe przeciętnego kosztu: całkowitego, stałego, zmiennego i krańcowego. Funkcja produkcji w długim okresie (zdolności produkcyjne) i skala zwrotu. Koszty w długim okresie: długookresowa krzywa kosztów przeciętnych, całkowitych. Utarg (przychód) przedsiębiorstwa: całkowity, przeciętny i krańcowy. Techniczne i ekonomiczne optimum przedsiębiorstwa

9. Modele rynku - struktury rynku a ceny, utargi i zyski przedsiębiorstw. Konkurencja doskonała i monopol oraz pośrednie formy rynku (konkurencja monopolistyczna, oligopol). Cechy poszczególnych form rynku. Optimum przedsiębiorstwa w różnych formach rynku.

10. Rynek czynników produkcji (pracy, kapitału i ziemi). Ogólna charakterystyka rynków czynników produkcji. Popyt na czynniki wytwórcze - jego specyfika. Krańcowy dochód z produktów oraz cena czynników. Podaż czynników, renta ekonomiczna i dochód transferowy. Rynek pracy: popyt na pracę kwalifikowaną i niewykwalifikowaną, płaca i zróżnicowanie płac, monopson, związki zawodowe a podaż pracy i poziom płac. Rynek kapitału: kapitał, inwestycje i oszczędności, rynek kapitałowy: giełda, rynek pierwotny i wtórny, papiery wartościowe rodzaje i klasyfikacje; popyt na kapitał, podaż kapitału, stopa procentowa, wartość teraźniejsza i wartość przyszła **(do samodzielnego przygotowania)**.

Literatura przedmiotu (do wyboru):

Podstawowa:

D. Begg, S. Fischer, Mikroekonomia, PWN Warszawa 2005.

Uzupełniająca:

Pod red. Z. Dach, Wprowadzenie do ekonomii. Wyd. II AE Kraków.

P. A Samuelson, W.D. Nordhaus, Ekonomia 1. PWN Warszawa 2003.

Pod red. Z. Dach, Mikroekonomia. Wyd. II AE Kraków 2007.

W Caban, Podręcznik dla studiów licencjackich, Absolwent Łódź 1998.
B. Czarny, R Rapacki, Podstawy ekonomii. PWE Warszawa 1998.
Lub inny dowolny podręcznik z mikroekonomii.